

**RADA GŁÓWNA
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
PRZEWODNICZĄCY**

Warszawa, 19 marca 2018 r.

**APEL RADY GŁÓWNEJ NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
DO PARLAMENTU I RZĄDU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Pozycja kraju we współczesnym świecie zależy od wkładu, jaki jego gospodarka, nauka i kultura wnoszą w rozwój cywilizacji. Miejsce, jakie dziś Polska zajmuje w świecie, choć znaczące, nie jest adekwatne do słusznych aspiracji Polaków.

Od czasu transformacji ustrojowej nasz kraj zgromadził znaczny kapitał intelektualny, którego umiejętne wykorzystanie może, przy odpowiednim wsparciu systemowym, umożliwić spełnienie tych oczekiwań. Bezprecedensowy wzrost współczynnika skolaryzacji zaowocował znacznym przyrostem liczby osób z wykształceniem wyższym; co szczególnie ważne, wykształciliśmy wielu młodych i zdolnych badaczy. Dzięki środkom europejskim, z poprzedniej perspektywy finansowej, poprawił się także dostęp do nowoczesnej infrastruktury naukowej i dydaktycznej.

Wynika stąd, że polskie środowisko akademickie jest dobrze przygotowane do skuteczniejszego zaangażowania nauki i szkolnictwa wyższego w proces rozwoju kraju, a także do zwiększenia wkładu polskiej nauki do dorobku światowego. By te cele osiągnąć, należy koniecznie spełnić dwa warunki. Pierwszym jest zapewnienie szerokiej autonomii działania – co uwzględnia projekt Ustawy 2.0. Drugim warunkiem jest zapewnienie odpowiednich warunków finansowych.

W tej drugiej kwestii mamy niestety wieloletnie zaległości. Nakłady na statystycznego polskiego studenta są ok. 3,5 razy mniejsze niż średnia wydatków na ten cel w Unii Europejskiej. Podobnie bardzo niskie w porównaniu z innymi krajami UE nakłady na naukę nie zostawiają złudzeń co do możliwości skutecznego konkurowania z innymi krajami w dziedzinie badań naukowych. Nakłady budżetowe na badania i rozwój wynosiły w Polsce w 2016 r. tylko 0,38% PKB; łączne nakłady na ten cel ze wszystkich źródeł są poniżej 1% PKB. Tymczasem średnia nakładów krajów UE to ponad 2% PKB.

Warto przypomnieć, że wydatki ponoszone w tym obszarze stanowią bardzo opłacalną inwestycję. Szacunki przeprowadzone według metody wartości dodanej brutto (ang. GVA) dla uczelni zrzeszonych w Lidze Europejskich Uniwersytetów Badawczych i wstępne analogiczne symulacje dotyczące sytuacji w Polsce wskazują, że każda złotówka zainwestowana przez polski budżet w naukę i szkolnictwo wyższe generuje 5 zł zwrotu.

Dlatego Rada Główna zwraca się z apelem do Parlamentu i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o zdecydowane zwiększenie finansowania polskiej nauki i szkolnictwa wyższego oraz opracowanie planu dochodzenia do unijnej średniej nakładów. Nie marnujmy więcej czasu; beneficjentem tej inwestycji będą kolejne pokolenia Polaków.

Prof. Zbigniew Marciniak

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa

tel.: (+48 22) 529 22 16, tel./faks: (+48 22) 529 27 68, e-mail: radaglowna@nauka.gov.pl, internet: www.rgnisw.nauka.gov.pl